

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 388/2019-6

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Vesne Vrbetić kao predsjednice vijeća te Ratka Šćekića i Dražena Tripala kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Marijane Kutnjak Čaleta kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog D. V., zbog kaznenog djela iz članka 154. stavka 2. u vezi sa stavkom 1. točkama 1. i 3. i člankom 153. stavkom 1. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. - ispravak i 101/17. - dalje: KZ/11.) i drugih, odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženika podnesenim protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 21. svibnja 2019. broj K-8/19, u sjednici održanoj 4. prosinca 2020.,

p r e s u d i o j e:

I. Prihvaća se žalba državnog odvjetnika, preinačuje se prvostupanjska presuda u odluci o kazni te se optuženi D. V. za kazneno djelo iz članka 154. stavka 2. u vezi sa stavkom 1. točkama 1. i 3. i člankom 153. stavkom 1. KZ/11., zbog kojeg je prvostupanjskom presudom proglašen krivim, na temelju članka 154. stavka 2. KZ/11. osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) godina, dok se prihvaćaju po prvostupanjskom sudu utvrđene kazne zatvora na temelju članka 136. stavka 1. KZ/11. u trajanju od 3 (tri) mjeseca za kazneno djelo iz članka 136. stavka 1. KZ/11. te na temelju članka 157. stavka 1. KZ/11. u trajanju od 6 (šest) mjeseci za kazneno djelo iz članka 157. stavka 1. KZ/11. pa se optuženi D. V., uz primjenu članka 51. stavka 1. i 2. KZ/11., osuđuje na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) godina i 7 (sedam) mjeseci, u koju kaznu mu se, na temelju članka 54. KZ/11., uračunava vrijeme uhićenja i vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 5. srpnja 2018. pa nadalje.

II. Odbija se kao neosnovana žalba optuženog D. V. te se u pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Županijskog suda u Zagrebu broj K-8/19 od 21. svibnja 2019. optuženi D. V. proglašen je krivim zbog počinjenja kaznenog djela protiv spolne slobode, teškog kaznenog djela protiv spolne slobode iz članka 154. stavka 2. u vezi stavka 1. točke 1.

i 3. i članka 153. stavka 1. KZ/11. te mu je temeljem članka 154. stavka 2. KZ/11. utvrđena kazna zatvora u trajanju od 3 (tri) godine, kaznenog djela protiv osobne slobode, protupravnog oduzimanja slobode iz članka 136. stavka 1. KZ/11. te mu je temeljem odredbe istog članka utvrđena kazna zatvora u trajanju od 3 (tri) mjeseca i kaznenog djela protiv spolne slobode, prostitucijom iz članka 157. stavka 1. KZ/11. te mu je temeljem odredbe istog članka utvrđena kazna zatvora u trajanju od 6 (šest) mjeseci, nakon čega je isti, na temelju članka 51. KZ/11., osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine i 7 (sedam) mjeseci.

Na temelju članka 54. KZ/11. optuženom D. V. je u tako dosuđenu jedinstvenu kaznu zatvora uračunato vrijeme uhićenja i vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 5. srpnja 2018. pa nadalje.

Na temelju članka 148. stavka 6. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. - pročišćeni tekst, 91/12. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12. 56/13., 145/13., 152/14. i 70/17. - dalje: ZKP/08.) optuženik je oslobođen obveze naknade troškova kaznenog postupka iz članka 145. stavka 2. točke 1. do 6. ZKP/08., dok je u smislu članka 148. stavka 1. ZKP/08. dužan naknaditi troškove iz članka 145. stavka 2. točke 8. ZKP/08., koji se odnose na nagradu i nužne izdatke za postavljenu savjetnicu oštećenoj žrtvi, odvjetnici V. K., koji iznos će biti određen posebnim rješenjem.

Protiv navedene presude žale se državni odvjetnik i optuženik.

Državni odvjetnik se žali zbog odluke o kazni, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i optuženik osudi na kaznu zatvora u duljem vremenskom trajanju.

Optuženi D. V. je žalbu i „nadopunu žalbe“ podnio osobno, zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da Vrhovni sud Republike Hrvatske „pravedno odluči“ te putem branitelja, odvjetnika B. G., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o kazni i odluke o troškovima kaznenog postupka, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači na način da se optuženik oslobodi optužbe odnosno podredno da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.

S obzirom da se žalba i „nadopuna žalbe“ optuženika i žalba njegovog branitelja međusobno sadržajno preklapaju i u bitnim dijelovima jedna drugu nadopunjuju to će iste u nastavku postupka biti razmatrane kao jedinstvena žalba optuženika.

Odgovori na žalbe nisu podneseni.

Spis predmeta je, sukladno članku 474. stavku 1. ZKP/08., prije dostave sucu izvjestitelju bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Žalba državnog odvjetnika je osnovana, dok žalba optuženog D. V. nije osnovana.

Ističući žalbeni prigovor bitne povrede odredaba kaznenog postupka optuženik navodi kako su u pobijanoj presudi razlozi o odlučnim činjenicama nejasni i u znatnoj mjeri

proturječni, s obzirom da prvostupanjski sud presudu temelji isključivo na iskazu žrtve-oštećene (dalje: žrtve) M. D., u čijem iskazu o odlučnim činjenicama postoji znatna proturječnost, a isti je također u suprotnosti s drugim provedenim materijalnim i personalnim dokazima, pa je uslijed toga, po mišljenju optuženika, počinjena postupovna povreda iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08.

Međutim, nasuprot ovakvim tvrdnjama optuženika, po ocjeni suda drugog stupnja, u pobijanoj presudi dani su razlozi o svim odlučnim činjenicama na potpuno jasan, određen i nedvosmislen način. Iz obrazloženja pobijane presude, suprotno tvrdnjama ovog žalitelja, proizlazi da su odlučne činjenice utvrđene ne samo na temelju višekratnih iskaza žrtve M. D., danih tijekom istrage i na raspravi (16. kolovoza 2018. i 13. svibnja 2019), već i na temelju drugih provedenih dokaza, koji u bitnim dijelovima potvrđuju navode žrtve, kao što su iskazi svjedoka B. A., zapisnik o očevidu od 5. srpnja 2018., medicinska dokumentacija iz K. D. od 6. srpnja 2018., nalaz i mišljenje vještaka sudsko-medicinske struke i nalaz i mišljenje vještaka za biološke tragove. Stoga se, po ocjeni drugostupanjskog suda, ovaj žalbeni prigovor sadržajno prvenstveno odnosi na pravilnost utvrđenih činjenica, a ne na istaknutu postupovnu povredu, s obzirom da se optuženik, u suštini, ne slaže s utvrđenjima i zaključcima prvostupanjskog suda i razlozima koji su u pobijanoj presudi dani za donošenje osuđujuće presude, međutim o tome će biti više govora kada će se razmatrati žalbena osnova pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Žaleći se nadalje zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka optuženik također tvrdi da mu je tijekom postupka bilo povrijeđeno pravo na pravično suđenje kod svjedočenja žrtve preko video-linka, jer mu tom prilikom nije bilo dozvoljeno neposredno postavljati pitanja žrtvi, a koja su se direktno odnosila na predmet optužnice, čime je onemogućen u ostvarivanju prava na obranu. Iako to izričito ne navodi ovakvim prigovorom optuženik u biti sugerira da je prvostupanjski sud time povrijedio njegovo pravo obrane, a što je bilo od utjecaja na presudu odnosno da je na taj način ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 3. ZKP/08.

Niti u tome nije u pravu optuženik.

Naime, izvršenim uvidom u spis predmeta utvrđeno je kako je žrtva M. D. u ovom kaznenom predmetu prvi puta ispitana na dokaznom ročištu pred sucem istrage putem video-linka 16. kolovoza 2018. (list 113 spisa predmeta), i to na zahtjev državnog odvjetnika. Na početku rasprave pregledana je snimka tog njenog prvog ispitivanja pred sucem istrage, a iz zapisnika s navedene rasprave proizlazi da nitko od nazočnih stranaka (državni odvjetnik, optuženik i njegov branitelj) nisu imali primjedbi i prigovora na sadržaj pregledane snimke i način na koji je provedena ova dokazna radnja. Nakon toga, tijekom rasprave, na temelju članka 292. stavka 3. ZKP/08., po predsjednici prvostupanjskog vijeća, provedeno je ponovno ispitivanje žrtve putem video-linka 13. svibnja 2019., također u nazočnosti državnog odvjetnika, optuženika i njegovog branitelja i tom prigodom su, a što proizlazi iz sadržaja zapisnika o provođenju ove dokazne radnje, nazočne stranke, pa tako i optuženik i njegov branitelj, postavljali pitanja žrtvi na koja je ona i odgovarala. Kada je nakon toga u nastavku rasprave pregledana navedena snimka stranke nisu imale prijedloge za dodatnim ispitivanjem žrtve, a optuženik i njegov branitelj su imali primjedbe samo na sadržaj iskaza koji je žrtva dala i to u pogledu istinitosti njezinih navoda, dok pritom nisu imali primjedbi i prigovora koji

bi se odnosili na neke druge stvari, pa tako niti na eventualnu nemogućnost postavljanja pitanja žrtvi.

Dakle, ne samo da je optuženiku i njegovom branitelju bilo omogućeno da sudjeluju u provođenju ove dokazne radnje ispitivanja žrtve, već iz spisa predmeta nedvojbeno proizlazi da je optuženik to svoje pravo obrane aktivno i neposredno realizirao na način da je žrtvi neposredno i putem branitelja postavljao pitanja u odnosu na inkriminacije koje su se njemu stavljale na teret potvrđenom optužnicom pa stoga nije počinjena niti ova postupovna povreda iz članka 468. stavka 3. ZKP/08., a na koju ovim dijelom izjavljene žalbe indirektno ukazuju optuženik.

Slijedom svega iznesenog, sud prvog stupnja nije počinio postupovne povrede na koje ukazuje optuženik, ali isto tako ispitujući pobijanu presudu po službenoj dužnosti, sukladno odredbi članka 476. stavku 1. točki 1. ZKP/08., Vrhovni sud Republike Hrvatske nije našao da bi bile ostvarene niti druge bitne povrede odredaba kaznenog postupka na koje ovaj sud, kao sud drugog stupnja, pazi po službenoj dužnosti.

Ističući žalbeni prigovor pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja optuženik tvrdi kako ne postoji niti jedan valjani materijalni i personalni dokaz koji bi ukazivao na činjenicu da je on počinio kazneno djelo za koje je osuđen, pri čemu ovakve konstatacije dodatno ne pojašnjava i ne precizira.

Međutim, već je u odnosu na žalbenu osnovu bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08. navedeno na temelju kojih provedenih dokaza je prvostupanjski sud utvrdio i zaključio da je upravo optuženik počinio kaznena djela za koja je osuđen, kojom prilikom je odbijen kao neosnovan argument optuženika da se pobijana presuda temelji isključivo i jedino na iskazu žrtve, s obzirom da iz razloga koji su dani u pobijanoj presudi proizlazi da je iskaz žrtve u bitnim dijelovima potkrijepljen i drugim materijalnim i personalnim dokazima, pa se stoga i u ovom dijelu radi o paušalnoj i ničim argumentiranoj tvrdnji ovog žalitelja.

Također nije u pravu optuženik kada tvrdi da je činjenično stanje nepotpuno utvrđeno budući da je prvostupanjski sud odbio prijedlog obrane da se pregledaju SMS poruke koje su međusobno razmjenjivali optuženik i žrtva, a kako bi se na temelju tih poruka utvrdilo da je žrtva bila sklona pružanju seksualnih usluga drugim osobama uz novčanu naknadu.

Naime, ovaj dokazni prijedlog prvostupanjski je sud odbio kao nevažan budući da je iz samog prijedloga optuženika proizlazilo kako se isti odnosio na razdoblje koje je prethodilo inkriminiranom događaju iz mjeseca srpnja 2018. (od 14. lipnja do 1. srpnja 2018.), odnosno nije se odnosio niti na razdoblje koje se odnosilo na inkriminacije iz točke 2. izreke prvostupanjske presude (zimsko razdoblje 2013. i 2015.). Dakle, već iz samog dokaznog prijedloga očigledno je da se ne radi o razdoblju i događajima koji su u direktnoj i neposrednoj vezi s predmetnom optužnicom, pa je stoga, i po ocjeni drugostupanjskog suda, pravilan zaključak suda prvog stupnja da se eventualnim provođenjem ovog dokaza odlučne činjenice ne bi utvrdile niti na drugačiji, a niti na povoljniji način za optuženika odnosno da se doista radi o nevažnom dokaznom prijedlogu.

Isto tako nije u pravu optuženik kada tvrdi da je netočan navod žrtve da ju je on šamarao i „cipelario“, s obzirom da takvi navodi, po mišljenju ovog žalitelja, nemaju uporišta u medicinskoj dokumentaciji, iskazima svjedoka A. i I. K. te nalazu i mišljenju sudsko-medicinskog vještaka. Međutim, nasuprot ovakvim tvrdnjama optuženika, upravo iz nalaza i mišljenja sudsko-medicinskog vještaka proizlazi da nepostojanje objektivno utvrđenih tjelesnih ozljeda ne znači da žrtva doista nije zadobila udarce u predmetnom događaju, već da su ti udarci, ukoliko su bili zadani, bili takvih karakteristika i intenziteta da nisu doveli do oštećenja tkiva, tj. nisu prouzrokovali tjelesnu ozljedu. Kada se u tom kontekstu imaju u vidu i konstatacije iz liječničke dokumentacije maksilofacijalnog kirurga, gdje su navedene ozljede u vidu minimalno eritematozne kože obraza lijevo, to je, i po ocjeni suda drugog stupnja, pravilan zaključak suda prvog stupnja da je do toga crvenila kože doista i došlo, kako to u svojim iskazima opisuje i žrtva, a kada joj je optuženik zadao šamare (stranica 6., zadnji odlomak obrazloženja pobijane presude). S druge strane činjenica da svjedoci A. i I. K. tijekom inkriminiranog dana nisu čuli svađu, galamu, lupanje i tome slično, a koje bi dolazilo iz stana koji su koristili optuženik i žrtva te da nemaju nikakvih konkretnih saznanja o njihovom eventualnom fizičkom razračunavanju, ne znači da se tako nešto nije i dogodilo, s obzirom da se u pravilu kod ovakvih situacija radi o događanjima unutar „četiri zida“, pa stoga nije niti nužno i uobičajeno da drugi stanari u toj istoj zgradi o tome imaju određenih i preciznih saznanja, to tim više što i iz samog iskaza žrtve proizlazi da ona tom prigodom nije vikala, nije galamila niti je bilo neke glasne i bučne svađe, a koju bi onda drugi stanari mogli čuti.

Po ocjeni suda drugog stupnja također nije osnovan žalbeni prigovor optuženika u kojem on ističe da osim neistinitog iskaza žrtve nema niti jednog dokaza koji bi potvrdio navode iz optužnice da ju je on „natjerao“ da stavi krstavac u svoju vaginu te da ju je držao zaključanu u stanu, jer ovakve jasne, decidirane i potpuno nedvosmislene tvrdnje žrtve u potpunosti i bez bilo kakve dvojbe potvrđuje i ispitan svjedok B. A., sin žrtve. Naime, izvršenim uvidom u spis predmeta utvrđeno je kako je isti tijekom istrage ispitan u svojstvu svjedoka u dva navrata (list 81 i 158 spisa predmeta), nakon čega je u tom svojstvu ispitan i tijekom rasprave u nazočnosti stranaka (list 326-327 spisa predmeta). U svim tim iskazima svjedok je na potpuno određen i jasan način decidirano naveo kako je do meritornih saznanja o ovom inkriminiranom događaju došao u trenutku kada je, na poziv svoje majke, došao u policijsku postaju i kada mu je ona u kratkim, ali bitnim crtama, opisala što joj se dogodilo tijekom inkriminiranog događaja od 4. srpnja 2018. Stoga je prvostupanjski sud, a budući da se radi o svjedoku koji je do tih saznanja došao neposredno nakon samog događaja u razgovoru sa samom žrtvom, koja mu se povjerila kao majka, s pravom iskaz žrtve i u tom dijelu prihvatio kao vjerodostojan, uvjerljiv i istinit. S druge strane, kako iz iskaza svjedoka B. A. proizlazi da on nije u lošim i neprijateljskim odnosima s optuženikom, bez obzira na sve ono što se dogodilo između njegove majke i optuženika, da je svjedok iskazivao samo o onome što mu je ispričala njegova majka, neposredno nakon samog događaja te da niti u jednom od tri iskaza koje je dao nije bezrazložno i neosnovano teretio optuženika, to se zbog navedenog i iskaz ovog svjedoka može ocijeniti kao vjerodostojan i uvjerljiv. Stoga je, u tom kontekstu, također potpuno neosnovan i prigovor optuženika da je ovog svjedoka njegova majka nagovorila da u svojim iskazima iznosi neistine i da ga tereti jer takve svoje navode optuženik ničim nije dokazao ili barem učinio vjerojatnim.

I na koncu treba napomenuti kako također nije osnovan žalbeni navod optuženika da iz obrazloženja pobijane presude nije vidljivo kako i na koji način je on tjerao žrtvu da ima

spolne odnose s drugim muškarcima, jer u tom pogledu, po mišljenju optuženika, osim iskaza žrtve također nema niti jednog drugog dokaza koji bi potvrdio navode iz optužnice da bi ju on na tako nešto prisiljavao i da bi nakon toga za sebe prisvajao novac zarađen na takav način.

U odnosu na ove odlučne činjenice prvostupanjski je sud u pobijanoj presudi, po ocjeni suda drugog stupnja, također dao dostatne, jasne i uvjerljive razloge iz kojih proizlazi da su sve relevantne činjenice u odnosu na ove inkriminacije na potpuno nedvosmislen način utvrđene, i to ne samo iz iskaza koji je žrtva dala tijekom prethodnog postupka i na raspravi, već i iz iskaza svjedoka B. A., koji je u tom inkriminiranom periodu živio u stanu zajedno s optuženikom i žrtvom (stranica 6., 2. odlomak odozgo i stranica 10., 2. odlomak odozdo obrazloženja), a koji je na potpuno jasan, uvjerljiv i nepristran način opisao kako i na koji način je optuženik prisiljavao žrtvu na seksualne odnose s drugim muškarcima, gdje se sve to događalo, koliko je to vremenski trajalo i kakva je u svemu tome bila uloga i aktivnost samog optuženika. Kako je ovaj svjedok i u odnosu na ove okolnosti u bitnome potvrdio navode i tvrdnje žrtve, a o ovim odlučnim činjenicama svjedok ima neposrednih saznanja, to je sud prvog stupnja i ove odlučne činjenice na temelju iskaza žrtve i ovog svjedoka utvrdio na pravilan način.

Stoga žalba optuženika zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja također nije osnovana.

Neosnovano optuženik ističe i žalbenu osnovu povrede kaznenog zakona, budući da iz samog obrazloženja izjavljene žalbe proizlazi da u tom dijelu optuženik ustvari pobija pravilnost utvrđenih odlučnih činjenica, a na temelju kojih je prvostupanjski sud nedvojbeno zaključio da je optuženik doista počinio kaznena djela, kako je to поближе opisano u izreci pobijane presude te da je za ista kazneno odgovoran, smatrajući i tvrdeći da nema niti personalnih niti materijalnih dokaza iz kojih bi tako nešto proizlazilo, a o čemu je već bilo govora kada je razmatrana žalbena osnova pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Ispitujući pobijanu presudu po službenoj dužnosti, sukladno članku 476. stavka 1. točki 2. ZKP/08., Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, nije našao da bi bile ostvarene povrede kaznenog zakona na štetu optuženika, na koje povrede drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

U pravu je državni odvjetnik kada se žali zbog odluke o kazni, dok s druge strane žalba optuženika zbog odluke o kazni nije osnovana.

Žaleći se zbog odluke o kazni državni odvjetnik navodi da je sud prvog stupnja za kazneno djelo iz članka 154. stavka 2. KZ/11. utvrdio kaznu zatvora u pre niskom trajanju, a shodno tome posljedično ga je osudio i na jedinstvenu kaznu zatvora u pre niskom trajanju. Smatra da prvostupanjski sud neosnovano nije cijenio kao otegotnu okolnost intenzitet uporabe sile u predmetnom događaju, pa kada se ponašanje optuženika, kako je to na temelju iskaza žrtve utvrđeno tijekom dokaznog postupka, poveže s ponižavajućim mokrenjem po žrtvi i mokrenjem u njezina usta, iz navedenog se može zaključiti da intenzitet radnji optuženika, njegova upornost u postupanju, bahatost i bezobzirnost prema žrtvi prelaze onu granicu koja bi opravdavala utvrđivanje kazne zatvora za kazneno djelo iz članka 154. stavka 2. KZ/11. u visini donjeg minimuma.

Za razliku od državnog odvjetnika optuženik smatra da je kazna prestroga u odnosu na postojanje olakotnih okolnosti, kako ih on vidi, (dosadašnja neosuđivanost, osoba starija od 50 godina, postupak ga je teško pogodio, izrazio je kajanje zbog sukoba sa žrtvom i doprinos oštećene nastanku štetnog događaja) te da ga je stoga, u konkretnom slučaju, prvostupanjski sud trebao blaže kazniti i to uz primjenu odredbi o ublažavanju kazne.

U odnosu na ovakve žalbene navode stranaka uvodno treba napomenuti kako svaka odluka o kazni mora u svojoj konačnici izražavati individualiziranu, zakonom predviđenu i u konkretnom slučaju konkretiziranu društvenu osudu zbog konkretno počinjenog kaznenog djela. S tim u vezi, određujući vrstu i mjeru kazne koju će primijeniti, sud mora uvijek uzeti u obzir sve one okolnosti koje utječu da kazna po vrsti i mjeri bude lakša ili teža za počinitelja, pri čemu osobito treba cijeliti stupanj krivnje, pobude iz kojih je kazneno djelo počinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede kaznenim djelom zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je kazneno djelo počinjeno, okolnosti u kojima je počinitelj živio prije počinjenja djela i usklađenost njegovog ponašanja sa važećim zakonskim propisima, njegovo ponašanje nakon počinjenog djela te ukupnost svih društvenih i individualnih uzroka koji su doveli do počinjenja upravo ovog kaznenog djela.

S obzirom na sve naprijed navedeno sud prvog stupnja je pravilno ocijenio kao olakotnu okolnost činjenicu da optuženik do sada nije osuđivan i da je kaznena djela počinio u stanju smanjene ubrojivosti, ali u blažoj mjeri, pri čemu je, kako to ispravno ukazuje državni odvjetnik, propustio ocijeniti kao otegotnu okolnost činjenicu koja se odnosi na intenzitet uporabe sile kod kaznenog djela silovanja, bahatost i bezobzirnost prema žrtvi, a koje okolnosti u ovom konkretnom slučaju, i po ocjeni suda drugog stupnja, doista zaslužuju strože kažnjavanje počinitelja.

Naime, kada se imaju u vidu sve okolnosti počinjenja kaznenog djela iz članka 154. stavka 2. KZ/11., gdje je optuženik najprije psihički i fizički nasrnuo na žrtvu, kako bi na taj način slomio kod nje pomisao na bilo kakav eventualni otpor (prijetnje i šamaranje po licu), nakon čega je krenuo i sa bezrazložnim i ničim izazvanim bahatim, bezobzirnim, bezosjećajnim i ponižavajućim ponašanjem prema žrtvi (traženje od žrtve da mokri po podu u dnevnom boravku, mokrenje po njezinom tijelu i u njezina usta, traženje da legne na mjesto gdje se prethodno pomokрила i „cipelarenje“ dok je ležala na podu), evidentno je da je na taj način optuženik, kao narcistički strukturirana ličnost, kod žrtve želio stvoriti osjećaj njegove nadmoći u odnosu na nju i njezine bespomoćnosti i ovisnosti u odnosu na njega, stvoriti dojam kako je ona u potpunoj zavisnosti u odnosu na njega i njegova razmišljanja te njegove želje i zahtjeve, kojima onda u svakom trenutku i u svakoj prilici, bez pogovora i bilo kakvih dvojbi, mora udovoljiti jer će u protivnom imati problema, čime je na eklatantan način manifestirao i realizirao svoju agresivnu moć prema žrtvi i demonstrirao svoju fizičku, psihološku i emocionalnu nadmoć u odnosu na nju i time ju, postupajući na način kako je to utvrđeno tijekom postupka, kao osobu još dodatno i na drastičan način ponizio i omalovažio.

Stoga, a imajući u vidu navedene činjenice, i po ocjeni suda drugog stupnja, u pravu je državni odvjetnik kada tvrdi da kazna zatvora u trajanju od tri godine za kazneno djelo iz članka 154. stavka 2. KZ/11. nije primjerena ovako utvrđenim okolnostima te da je radi ostvarenja svrhe kažnjavanja optuženiku za ovakvo ponašanje nužno izreći strožu kaznu. Upravo zbog navedenog, prihvatanjem žalbe državnog odvjetnika, preinačena je pobijana

presuda u odluci o kazni te je optuženi D. V. za kazneno djelo iz članka 154. stavka 2. KZ/11. osuđen na kaznu zatvora u trajanju od pet godina. Po ocjeni drugostupanjskog suda ovakva kazna je u svemu primjerena ličnosti okrivljenika, utvrđenim olakotnim i otegotnim okolnostima te težini i vrsti počinjenog djela i svim drugim okolnostima koje se tiču izvršenja ovog kaznenog djela. Istovremeno su od strane suda drugog stupnja prihvaćene, po prvostupanjskom sudu, utvrđene kazne zatvora u trajanju od tri mjeseca, za kazneno djelo iz članka 136. stavka 1. KZ/11. i u trajanju od šest mjeseci, za kazneno djelo iz članka 157. stavka 1. KZ/11., nakon čega je optuženik, uz primjenu odredbi o stjecaju, osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od pet godina i sedam mjeseci, u koju kaznu mu je uračunato vrijeme uhićenja i vrijeme koje je proveo u istražnom zatvoru od 5. srpnja 2018. pa nadalje.

Po ocjeni suda drugog stupnja ovako prethodno utvrđenim pojedinačnim kaznama, a potom i izrečenom jedinstvenom kaznom zatvora izrazit će se jasna i nedvosmislena društvena osuda zbog počinjenih kaznenih djela, njima će se na efikasan način prvenstveno utjecati na optuženika da ubuduće više ne čini kaznena djela, osobito ona s elementima nasilja te da više poštuje i uvažava želje drugih osoba, ali će se istovremeno utjecati i na sve ostale članove društvene zajednice kako bi shvatili pogibelnost činjenja kaznenih djela i potrebu kažnjavanja njihovih počinitelja, kako niti oni u svom budućem životu ne bi činili kaznena djela.

Stoga će strože kažnjavanje, za koje se u žalbi zalaže državni odvjetnik, u potpunosti ostvariti sve svrhe kažnjavanja propisane člankom 41. KZ/11., dok blaže kažnjavanje, koje žalbom sugerira optuženik, u konkretnoj situaciji ne bi bilo opravdano, pa je uslijed toga žalba državnog odvjetnika zbog odluke o kazni osnovana, dok u tom dijelu žalba optuženika nije osnovana.

Slijedom navedenog, prihvaćanjem žalbe državnog odvjetnika u odnosu na odluku o kazni, na temelju članka 486. stavka 1. ZKP/08., odlučeno je kao u točki I. izreke ove presude.

I na koncu, žaleći se zbog odluke o troškovima kaznenog postupka optuženik ističe kako se protivi obvezi plaćanja troškova kaznenog postupka iz članka 145. stavka 2. točke 8. ZKP/08. (nagrada i nužni izdaci za postavljenog savjetnika žrtvi), s obzirom da nije počinio kaznena djela za koja je proglašen krivim.

Međutim, suprotno žalbenim prigovorima optuženika, prvostupanjski sud je pravilno primijenio odredbe ZKP/08., a koje se odnose na nastale troškove kaznenog postupka.

Naime, iako je optuženik pobijanom presudom proglašen krivim za sva kaznena djela iz potvrđene optužnice, pa bi sukladno članku 148. stavku 1. ZKP/08. bio dužan podmiriti sve troškove kaznenog postupka, prvostupanjski ga je sud, imajući u vidu okolnost da se radi o osobi bez imovine i stalnih prihoda, s pravom djelomično oslobodio obveze naknade troškova kaznenog postupka, precizirajući pri tome da se radi samo o troškovima iz članka 145. stavka 2. točke 1. do 6. ZKP/08., pozivajući se pri tome na odredbu članka 148. stavka 6. ZKP/08. S druge strane, pozivom na odredbu članka 148. stavka 1. ZKP/08., sud prvog stupnja pravilno ga je obvezao na naknadu troškova postupka iz članka 145. stavka 2. točke 8. ZKP/08. jer se, sukladno odredbi članka 148. stavka 6. ZKP/08., optuženik ne može osloboditi obveze

naknade troškova kaznenog postupka koji se odnose na angažiranje zakonskog zastupnika, opunomoćenika ili savjetnika oštećenika odnosno žrtve, kao što je ovdje bio slučaj.

Stoga nije osnovana niti žalba optuženika koja se odnosi na odluku o troškovima kaznenog postupka.

Slijedom svega naprijed navedenog, a kako ne postoje razlozi iz kojih optuženik pobija prvostupanjsku presudu, trebalo je u odnosu na pobijani, a nepreinačeni dio presude, na temelju članka 482. ZKP/08., odlučiti kao u točki II. izreke ove presude.

Zagreb, 4. prosinca 2020.

Predsjednica vijeća:
Vesna Vrbetić, v.r.